

AMALAN PENJAGAAN KANAK-KANAK DI KALANGAN MASYARAKAT INDIA LUAR BANDAR

CHANDRASEGARAN PERUMAL & NORATA BAHARI

SYNOPSIS

The aim of this paper was to survey the patterns of childrearing amongst Indians who live in a rural area. This study was carried out among 42 Indian mothers who belong to the Hindu faith and represent the lower socio-economic group. The criterion for selection of subjects was that they must have a child who is in the 5 to 6 year old age group. The instrument used was a semi-structured interview schedule containing four dimensions. The dimensions were feeding habits, toilet training, aggression and dependency. Four null hypotheses were tested. The hypotheses were to see if there are correlation; between the firmness of toilet-training and nighttime bed-wetting, between firmness of toilet-training and aggression at home, between firmness in weaning and dependency and finally, to test if there was any significant difference in dependency among children of working mothers and non-working mothers. Pearson-Product Moment Correlation and the t test were used. Descriptive statistics in the form of percentages was also used. Results on the 4 dimensions of childrearing indicated many similarities among the subjects. Three of the four null hypotheses were accepted.

SINOPSIS

Kertas ini bertujuan untuk meninjau amalan penjagaan kanak-kanak di kalangan masyarakat India yang tinggal di sebuah kawasan luar bandar. Kajian dijalankan di kalangan 42 orang ibu-ibu yang berbangsa India, beragama Hindu dan bertaraf sosio-ekonomi rendah. Kriteria pemilihan ibu-ibu sebagai subjek ialah atas dasar mereka mempunyai seorang anak dalam lingkungan umur 5 hingga 6 tahun. Alat ukuran yang digunakan ialah sebuah jadual temuduga separuh berstruktur yang mempunyai empat dimensi. Dimensi-dimensi tersebut ialah amalan makanan, latihan tandas, kelangsangan dan pergantungan. Sebanyak 4 hipotesis nul diuji. Hipotesis-hipotesis tersebut melihat perseikatan antara ketegasan latihan tandas dan masalah kencing malam, perseikatan antara ketegasan latihan tandas dan tingkahlaku langsung di rumah, perseikat-

an antara ketegasan menceraikan susu dan tingkahlaku pergantungan dan akhir sekali melihat sama ada terdapat perbezaan yang signifikan dalam pergantungan bagi kanak-kanak yang mempunyai ibu yang bekerja dengan ibu yang tidak bekerja. Ujian korelasi Pearson-Product Moment dan Ujian t digunakan. Statistik deskripsi dalam bentuk peratusan juga digunakan. Keputusan kajian ke atas 4 dimensi amalan penjagaan menunjukkan lebih banyak persamaan daripada perbezaan di kalangan subjek kajian. Tiga daripada empat hipotesis nul yang diuji juga diterima.

PENGENALAN

Penjagaan kanak-kanak bagi Sears (1957) bukanlah satu istilah teknikal yang mempunyai maksud yang tepat. Pada umumnya ia merujuk kepada semua interaksi antara ibubapa dengan anak-anak mereka. Interaksi ini termasuklah pernyataan sikap, nilai, minat dan kepercayaan serta amalan penjagaan dan tabiat-tabiat tertentu dalam melatih atau mendidik anak-anak. Secara sosiologikal, interaksi-interaksi ini adalah satu set kejadian yang dapat dipisahkan di mana kejadian-kejadian ini dapat menyediakan kanak-kanak sama ada secara sengaja atau tidak, untuk meneruskan hidup mereka.

Penjagaan kanak-kanak ialah satu proses yang berterusan. Setiap detik hidup seorang kanak-kanak bersama dengan ibubapanya mempunyai kesan ke atas tingkahlaku semasa dan kemungkinan tindakan pada masa depan. Kepentingan detik-detik ini mungkin kecil tetapi ia menyediakan peluang untuk pengulangan pengalaman-pengalaman lalu. Pengulangan pengalaman-pengalaman ini dapat memberikan pada kanak-kanak tret-tret tingkahlaku yang tekal, yang seterusnya dapat diterapkan dalam perhubungan dengan orang-orang yang dikenalnya.

Sears (1957) telah menjalankan satu kajian yang meluas mengenai amalan penjagaan kanak-kanak di Amerika Syarikat. Amalan-amalan penjagaan dan pengalaman 379 orang ibu telah dikaji. Hasil kajiannya menunjukkan bahawa ibu-ibu tersebut berbeza sekali dalam amalan-amalan penjagaan mereka. Contoh yang paling jelas ialah dalam hal-hal jantina dan kebenaran bertingkahlaku langsung. Dalam pemilihan kaedah-kaedah disiplin, ramai ibubapa berpegang teguh kepada amalan-amalan yang digunakan oleh ibubapa mereka. Ramai juga ibu-ibu yang menceritakan tentang cara pemberian makanan tanpa sesuatu keyakinan bahawa cara yang mereka amalkan adalah baik. Ada pula ibu-ibu yang melaporkan bahawa mereka menukar cara penjagaan mereka dari satu anak ke satu anak yang lain. Maka jelaslah kepelbagaian

dalam amalan penjagaan kanak-kanak adalah satu perkara yang biasa dalam masyarakat di situ.

Bronfenbrenner (1970) telah membuat banyak pemerhatian dan temuramah berkenaan amalan penjagaan kanak-kanak di Rusia. Kajiannya yang memakan masa selama 5 tahun mendapati ciri-ciri dominan dalam amalan penjagaan kanak-kanak di Rusia ialah pergantungan pada kumpulan, perhubungan secara rapat, intensif dan mesra dengan orang lain dan sikap altruistik iaitu mementingkan kesenangan orang lain. Pengagihan penjagaan kanak-kanak adalah suatu perkara yang biasa berlaku di Rusia kerana separuh daripada semua wanita yang layak umur untuk bekerja menjawat sesuatu pekerjaan. Pusat-pusat pengasuhan awam dan institusi-institusi pra-sekolah menyediakan keperluan-keperluan seperti kasih sayang bagi kanak-kanak.

Di Jepun pula, Caudill dan Wernstein (1967) melaporkan bahawa kanak-kanak dianggap sebagai bahagian penting sebuah keluarga. Mereka mendapati ibu-ibu di Jepun menganggap anak-anak mereka sebagai organisme yang bebas yang perlu ditarik masuk ke dalam satu perhubungan yang mengharap bantuan keluarga. Kanak-kanak Jepun, biasanya berkongsi bilik dengan ibubapa mereka. Ibubapa-ibubapa pula bertindak dengan segera apabila mendengar anak-anak menangis. Penyusunan kanak-kanak adalah mengikut satu jadual yang ditentukan oleh bayi sendiri. Ibu-ibu Jepun merasa mereka perlu memberi makan, menenangkan dan mendiamkan anak-anak selalu. Hasil daripada amalan begini, kanak-kanak Jepun kurang vokal dan pasif.

Pengkajian mengenai aspek amalan penjagaan kanak-kanak di sesebuah negara berbilang bangsa seperti Malaysia boleh menambahkan kefahaman serta toleransi sesama bangsa. Ini secara tidak langsung dapat mengeratkan lagi perpaduan sesama kita.

Abu Hassan (1970) telah menjalankan satu kajian untuk melihat pengasuhan kanak-kanak di sebuah komuniti Melayu di Negeri Sembilan. Semua keluarga di komuniti tersebut menganggap kelahiran bayi sebagai satu kejadian gembira dan formal. Kanak-kanak dianggap sebagai punca kegembiraan semasa ia kecil dan sebagai tempat pergantungan apabila ia dewasa nanti. Kanak-kanak diberi kawalan rapi oleh ibu, nenek, emak saudara atau adik beradik perempuan yang lain. Perbuatan-perbuatan tertentu seperti menendang bola yang berupa kemahiran atau kebolehan yang ditunjukkan oleh kanak-kanak diberi tepuk sorak. Kanak-kanak juga diberi kebebasan bergerak asalkan ibubapanya dapat memerhatikan perbuatan mereka. Kelangsangan secara terbuka tidak digalakkan. Kanak-kanak ditegah dengan cara ditakut-takutkan semasa berumur 3 - 4 tahun dan pada umur yang lebih

tinggi, larangan-larangan berbentuk agama dan moral disertakan. Kanak-kanak jarang dipukul melainkan jika ia melakukan sesuatu yang memalukan. Ciri-ciri personaliti yang paling dihormati dalam komuniti tersebut ialah perangai baik, pandai mengawal percakapan, rajin bekerjasama dan rendah diri.

Siew Chen (1983) mendapati kanak-kanak Melayu di Malaysia memulakan hidup mereka dengan satu keistimewaan iaitu mereka tidak pernah tidak diterima. [Pendapat ini serupa dengan apa yang diterangkan oleh Abu Hassan (1970)]. Salah satu sebab ialah kanak-kanak ini dianggap sebagai 'pemberian Tuhan.' Pertalian antara seorang ibu dengan anaknya adalah kuat. Kanak-kanak biasanya mempelajari sesuatu melalui tunjukajar dan cuba-jaya. Teguran dan dendaan jarang digunakan. Bila bayi mula bertatih ia diberi kebebasan untuk merayau-rayau dengan adik beradiknya. Makanannya tidak diberi penyeliaan baik. Seterusnya pengkaji mendapati kanak-kanak diberi duit belanja yang dihabiskan dengan membeli makanan-makanan yang tidak bermutu. Makanan-makanan ini menggantikan makan tengahari atau makan malam mereka. Ibubapa mempercayai bahawa jika kanak-kanak tidak diberi apa yang mereka suka maka hal ini akan mengganggu emosi mereka dan akan mendatangkan penyakit-penyakit seperti cirit-birit atau demam.

Nyce (1973) melaporkan bahawa keluarga 'extended' masih terdapat di kalangan keluarga Cina yang tinggal di kampung-kampung baru. Di sini, ramai ibu-ibu keluar bekerja dan penjagaan anak-anak dilakukan oleh nenek kanak-kanak tersebut. Kadang-kadang anak perempuan yang hanya berumur 8 atau 9 tahun ditugaskan menjaga adik-adiknya. Orang-orang Cina di sini agak tegas dengan anak-anak mereka dan tidak beragak-agak mengenakan hukuman. Walau bagaimanapun ini tidak bererti tidak terdapat hubungan rapat antara ibubapa dengan anak-anak mereka. Di kalangan keluarga yang berpendapatan rendah, anak-anak muda diberi tugas-tugas sebaik sahaja difikirkan mereka dapat melakukannya.

Jain (1970) menjalankan kajian di sebuah ladang dekat Lukut, Negeri Sembilan. Di sini, pusat jagaan harian turut memainkan peranan penting dalam penjagaan kanak-kanak kerana para ibubapa sentiasa keluar bekerja. Hubungan antara ibu dan anak dalam masyarakat bangsa India di tempat ini mesra dan rapat, namun ada masa-masanya dendaan tegas dikenakan. Dalam masyarakat ini, kaum lelaki mendominasi dan mempunyai kata akhir dalam sesuatu masalah yang timbul dalam keluarganya.

Kajian Marimuthu (1973) ke atas orang-orang India terutamanya yang berbangsa Tamil dan tinggal di ladang-ladang, mendapati

mereka menganggap anak-anak sebagai 'pemberian Tuhan' maka nama-nama yang diberi pun adalah nama dewa-dewa Hindu. Ini dapat menerangkan mengapa anak-anak mereka dibelai dengan kasih sayang pada peringkat prasekolah. Kanak-kanak tidak di-biarkan menangis, diberi makan mengikut kehendak mereka dan diceraikan dari susu ibu pada umur yang lebih tua. Latihan tandas berlaku agak lewat. Kanak-kanak dibesarkan secara autoritarian iaitu terlalu dikawal sehinggalah perbuatan ini menghalang perkembangan sifat ingin tahu dan mereka membesar dengan sifat pasif terhadap persekitaran mereka.

Kajian Seymour (1972) ke atas orang-orang Dayak yang tinggal di rumah panjang di Sarawak menampakkan beberapa persamaan dengan amalan penjagaan kanak-kanak kaum lain yang terdapat di Malaysia. Kanak-kanak Dayak tidak dibenarkan menangis. Sebaik sahaja mereka menangis, mereka diberi susu. Ibu-ibu tidak menceraikan susu mengikut satu jangkamasa tertentu. Kanak-kanak diberi perhatian oleh semua anggota keluarga. Latihan tandas berlaku secara beransur-ansur. Kanak-kanak tidak dipakaikan lampin pada bahagian bawah tubuh supaya lebih senang dibersihkan jika ia buang air kecil atau air besar.

Daripada sorotan di atas didapati bahawa kajian mengenai penjagaan anak di kalangan masyarakat India tidak dilakukan begitu meluas. Oleh yang demikian, artikel ini bertujuan untuk melaporkan amalan penjagaan kanak-kanak yang wujud di kalangan orang India di satu kawasan luar bandar, dilihat daripada empat aspek yang tertentu iaitu amalan makanan, latihan tandas, kelangsangan dan pergantungan.

HIPOTESIS

Selaras dengan tujuan di atas, empat hipotesis nul dibina untuk diuji. Hipotesis-hipotesis ini adalah seperti berikut:

- 1/ Tidak terdapat perseikatan antara kencing di katil semasa tidur malam dengan ketegasan ibu dalam latihan tandas.
- 2/ Tidak terdapat perseikatan antara ketegasan latihan tandas dengan tingkahlaku langsung di rumah.
- 3/ Tidak terdapat perseikatan antara ketegasan menceraikan susu dan tingkahlaku pergantungan.
- 4/ Tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam pergantungan antara anak-anak yang mempunyai ibu yang bekerja dengan ibu yang tidak bekerja.

METOD

TATACARA KAJIAN

Kajian ini merupakan sebuah tinjauan yang menggunakan jadual temuduga separuh berstruktur. Selain daripada latarbelakang ibu, jadual temuduga ini mengandungi empat dimensi amalan penjagaan kanak-kanak yang telah diubahsuaikan daripada kajian Sears (1957). Bilangan item dalam setiap dimensi adalah seperti berikut:

- i/ Amalan makanan (5 item)
- ii/ Latihan tandas (4 item)
- iii/ Kelangsangan (5 item)
- iv/ Pergantungan (5 item)

Setiap item mempunyai bilangan poin atau mata yang tertentu. Respons subjek daripada pita rakaman dikategorikan ke dalam mata yang paling sesuai bagi setiap item.

Kesesuaian item-item dalam kajian ini telah diuji dengan menggunakan kaedah korelasi item keseluruhan. Kesemua 19 item telah didapati sesuai. Data telah dianalisis dengan menggunakan peratus, ujian *t* dan korelasi Pearson Product Moment.

KAWASAN KAJIAN

Menurut laporan Kementerian Buruh dan Tenaga Kerja (1980), kaum India merupakan 10.5 peratus (1,239,000) daripada penduduk Malaysia yang berjumlah sebanyak 11,849,000 orang. Daripada angka kaum India ini, sebanyak 59 peratus tinggal di ladang-ladang yang terdapat di Semenanjung Malaysia.

Kawasan kajian yang dipilih ialah sebuah ladang getah – kelapa sawit yang luasnya 3,000 hektar, dikenali sebagai Ladang Sungai Gedung. Ianya terletak kira-kira 24 kilometer ke Utara bandar Taiping dan 11 kilometer ke Selatan bandar Bagan Serai di negeri Perak. Ladang ini mudah ditemui kerana terletak berhampiran dengan jalanraya Utara – Selatan.

Hampir 100 peratus daripada tenaga pekerja di ladang ini terdiri daripada orang-orang India yang berpendidikan rendah, berasal dari negeri Tamil Nadu di Selatan India, beragama Hindu dan bertutur Bahasa Tamil. Pengurus Ladang ini beragama Kristian dan berasal dari Negeri Kerala di Barat India.

SUBJEK KAJIAN

Ladang Sungai Gedung ini mempunyai sejumlah 90 isi rumah. Sebanyak 85 daripadanya terdiri daripada keluarga-keluarga Tamil.

Kesemua keluarga Tamil yang mempunyai anak berumur antara 5 hingga 6 tahun telah dipilih sebagai subjek kajian. Ini ialah kerana di ladang ini didapati lebih ramai kanak-kanak di dalam lingkungan umur ini. Jumlah keluarga yang memenuhi kriterium ini ialah 42.

Seramai 33 (78.5 peratus) daripada 42 orang ibu dalam kajian ini berada dalam lingkungan umur 26 hingga 35 tahun. Hanya seorang ibu yang melewati umur 40 tahun. Sebilangan besar (76.2 peratus) ibu-ibu ini juga telah berkahwin antara 4 hingga 12 tahun. Umur semasa berkahwin bagi kebanyakan subjek (83.3 peratus) ialah antara 15 hingga 24 tahun. Semasa kajian dijalankan ramai yang mempunyai antara 3 hingga 5 orang anak.

Daripada 42 orang subjek yang ditemuduga, 40.5 peratus telah bekerja sebelum mereka berkahwin berbanding dengan 59.5 peratus yang tidak bekerja. Akan tetapi setelah berkahwin, bilangan yang bekerja sepenuh masa bertambah manakala yang tidak bekerja berkurangan (Jadual 1).

JADUAL 1. Taraf Pekerjaan Ibu Sebelum dan Selepas Berkahwin.

Tarf Pekerjaan	Sebelum kahwin		Selepas kahwin	
	Bilangan	%	Bilangan	%
Sepenuh masa	17	40.5	30	71.4
Sepuluh masa	0	0.0	0	0.0
Tidak bekerja	25	59.5	12	28.6
Jumlah	42	100.0	42	100.0

Jadual 2 menunjukkan minat ibu terhadap kerjaya. Sebanyak 28 orang (66.7 peratus) ibu-ibu memilih pekerjaan sepenuh masa manakala hanya 12 orang (28.5 peratus) mengutamakan penjagaan anak. Sebilangan kecil tidak pasti bila dikemukakan soalan ini.

JADUAL 2. Pilihan atau Minat Ibu Terhadap Kerjaya.

Pilihan ibu	Bilangan	%
Pekerjaan sepenuh masa	28	66.7
Penjagaan anak	12	28.5
Tidak pasti	2	2.8
Jumlah	42	100.0

Jadual 3 menggambarkan corak penjagaan kanak-kanak di ladang Sungai Gedung. Penjagaan oleh saudara-mara yang tinggal bersama-sama merupakan cara yang paling digemari, terutamanya oleh ibu-ibu yang bekerja sepenuh masa. Ini diikuti oleh penjagaan anak-anak di taman jagaan kanak-kanak (creches) yang disediakan oleh pihak ladang tersebut.

JADUAL 3. Penjaga Utama Kanak-kanak.

Penjaga Utama	Bilangan	%
Ibu kanak-kanak	12	28.6
Saudara-mara (di rumah)	14	33.3
Saudara-mara (berhampiran)	3	7.1
Taman jagaan kanak-kanak	13	31.0
Orang Gaji	0	0.0
Jumlah	42	100.0

KEPUTUSAN DAN PERBINCANGAN

Bahagian ini mempersembahkan keputusan serta perbincangan untuk keempat-empat dimensi yang dikaji.

AMALAN MAKANAN

Amalan makanan merujuk kepada jenis makanan utama yang diberikan kepada kanak-kanak, jangkamasa ia diberikan, bagaimana ia diberikan serta cara penceriaan susu (weaning) dijalankan.

Dalam kajian ini, penyusuan ibu diamalkan oleh 39 orang para ibu. Daripada jumlah ini, sebanyak 76.9 peratus menyusukan selama kurang daripada enam bulan manakala 23.1 peratus menyusukan untuk lebih daripada enam bulan. Sebilangan kecil sahaja yang langsung tidak memberi susu ibu.

Pekerjaan merupakan penentu utama yang mempengaruhi kekerapan dan jangkamasa penyusuan ibu seperti yang dilaporkan oleh 19 orang ibu. Ibu-ibu ini keluar bekerja dari pukul 7.00 pagi hingga jam 2.00 petang. Semasa ketiadaan mereka, adalah lebih menyenangkan untuk memberi susu tepung kerana ianya boleh diberikan oleh sesiapa sahaja. Butz (1981) telah mengatakan bahawa di Malaysia pekerjaan sememangnya berkonflik dengan pola pemberian susu ibu. Kekurangan susu pula menyebabkan empat (13.3 peratus) daripada ibu-ibu menghentikan penyusuan ibu lebih awal. Alasan susu tidak mencukupi senang diterima oleh masyara-

kat (Gussler & Brensmeister 1980). Tidak dapat dipastikan sama ada ini berlaku atas sebab-sebab biologikal dan fisiologikal. Kekurangan susu mungkin berlaku kerana pola-pola penghisapan susu yang tidak betul (Raphael, 1979).

Cara pemberian susu berbeza di kalangan ibu-ibu di Ladang Sungai Gedung. Sebanyak 27 orang ibu (64.2 peratus) memberi mengikut kehendak anak (self-demand feeding), 13 orang (31.0 peratus) mengikut jadual yang tidak tentu dan hanya 2 orang (4.8 peratus) mengikut jadual yang tegar. Adalah agak jelas di Ladang Sungai Gedung ibu-ibu lebih cenderung memberi susu mengikut kehendak anak. Pola ini memang merupakan suatu kebiasaan terutama di dalam masyarakat yang masih belum maju (Whiting & Child 1953).

Penceraian susu ialah proses menceraikan seorang kanak-kanak dari susu ibu atau susu botol untuk diberikan dari gelas atau cawan (Lunde 1980). Sebanyak 28 orang (66.7 peratus) ibu mengambil masa lebih daripada 12 bulan untuk penceraian susu. Seramai 20 orang (47.7 peratus) ibu mengatakan anak-anak mereka masih belum diceraikan susu selepas 26 bulan.

Dalam menceraikan susu 25 orang (57.6 peratus) ibu melakukannya secara beransur-ansur di mana kanak-kanak dibenarkan kembali kepada susu ibu atau susu botol bila-bila mereka suka. Ibu-ibu yang tegas dalam penceraian susu hanya berjumlah 8 orang (21.6 peratus). Ini dilakukan dengan menyembunyikan botol susu dan memberitahu anak-anak bahawa tikus telah melarikannya. Terdapat juga kanak-kanak yang bercerai susu dengan sendiri (10.8 peratus) dan ini mungkin berlaku kerana mencontohi adik beradik yang lebih tua. Bolehlah disimpulkan bahawa penceraian susu tidak merupakan masalah besar bagi ibu-ibu.

Sebelum penceraian susu dimulakan, ibu-ibu telah memperkenalkan makanan baru pada anak-anak mereka. Biasanya nasi diberikan bersama-sama ikan atau kicap sahaja. Makanan yang diberikan tidak seimbang kerana sayur-sayuran dan buah-buahan tidak dipentingkan. Keputusan kajian juga menunjukkan 26 orang (61.9 peratus) ibu tidak menghadapi sebarang masalah tentang makanan anak-anak mereka. Kanak-kanak di ladang ini tidak cewet tentang makanan mereka.

LATIHAN TANDAS

Latihan tandas menurut Terry (1979) adalah aktiviti-aktiviti di mana kanak-kanak dilatih menggunakan tandas. Ia merupakan salah satu cara melatih anak-anak mengawal tubuh badan serta meneroka kebolehan diri (Spock 1957).

Sebahagian besar (76.2 peratus) ibu-ibu memulakan latihan tandas selepas anak-anak mereka berumur satu tahun lapan bulan. Tempoh masa untuk menyelesaikan latihan ini adalah berbeza-beza iaitu antara 5 – 6 bulan (47.6 peratus), 3 – 4 bulan (21.4 peratus) dan 7 – 8 bulan (16.7 peratus). Seramai 57.2 peratus ibu-ibu yang ditemuduga mengamalkan latihan tandas yang agak tegas, manakala 19.0 peratus mengamalkan ketegasan yang sederhana. Hampir 12 peratus pula yang berlaku tegas atau langsung tidak tegas dalam hal ini.

Dendaan fizikal serta memarahi anak-anak bila mereka membuang najis di tempat-tempat yang salah adalah perkara biasa. Walau bagaimanapun beberapa kelonggaran tetap diberikan terutama bila anak-anak kurang sihat.

Kencing malam (*bed wetting* atau *enuresis*) merupakan satu tingkahlaku yang lebih susah dikawal bila dibandingkan dengan pembuangan najis dan kencing di waktu siang. Kebanyakan ibu mengatakan anak-anak mereka telahpun berhenti kencing malam semasa kajian dijalankan.

Sears (1957) dan Evans (1973) telah mendapati wujudnya perseikatan antara kencing malam dengan ketegasan ibu dalam latihan tandas. Walau bagaimanapun, dalam kajian ini tidak terdapat hubungan yang signifikan antara kencing malam dan ketegasan ibu dalam latihan tandas ($r = 0.12$; $k > 0.05$). Dengan ini hipotesis nul yang menyatakan tidak terdapat perseikatan antara kencing di katil semasa tidur malam dengan ketegasan ibu dalam latihan tandas adalah diterima.

KELANGSANGAN

Kelangsangan ialah sebarang tingkahlaku yang berpotensi untuk membawa kesakitan (Sears 1957; Sommens 1969) atau tingkahlaku sebenar yang bermusuhan, menyakitkan atau membinasakan (Bandura & Walters 1957).

Sejak dari tahun-tahun pertama lagi kanak-kanak telah belajar menggigit, menendang dan mengeluarkan bunyi-bunyi yang memekikkan (Ausubel 1958). Pada tahun kedua, kanak-kanak telah belajar membaling, memecah, menolak dan mencampakkan sesuatu. Dalam tahun ketiga dan keempat, kanak-kanak beraksi secara langsung terhadap sebarang gangguan atau halangan dalam persekitarannya. Apabila kanak-kanak semakin matang, tingkahlaku langsung yang dapat diperhatikan berkurangan. Ini ialah kerana mereka mempelajari kawalan-kawalan dalaman dan penyelesaian konflik yang lebih berkesan.

Kebanyakan ibu di Ladang Sungai Gedung tidak membenarkan anak-anak bertingkahlaku langsung terhadap ibu bapa. Hanya

7 orang ibu (16.9 peratus) membenarkannya secara sederhana tetapi masih tidak menggalakkannya. Masalah anak-anak bertingklaku langsung terhadap ibu bapa belum dialami oleh 27 orang (64.3 peratus) ibu. Bagi yang telah mengalaminya, dendaan tegas dikenakan.

Menyentuh tentang tingklaku langsung terhadap adik beradik pula, 22 orang (52.4 peratus) ibu membenarkannya (tetapi dalam darjah yang sederhana) dan 15 orang (35.7 peratus) pula tidak membenarkannya. Hanya sebilangan kecil ibu-ibu yang betul-betul membenarkan tingklaku sedemikian.

Ibu-ibu lebih bertoleransi terhadap kelangsangan sesama anak-anak daripada dengan anak-anak jiran. Ini dapat dilihat daripada 30 orang (71.4 peratus) ibu yang tidak membenarkan anak-anak mereka bertingklaku langsung terhadap anak-anak jiran. Hanya 5 orang (11.9 peratus) yang membenarkan secara sederhana, 3 orang (7.1 peratus) agak membenarkan dan 4 orang (9.6 peratus) membenarkan. Kelangsangan sesama anak jiran menyebabkan ibu bapa bertengkar dengan ibu bapa kanak-kanak jiran. Secara keseluruhan, tingklaku langsung tidak kerap berlaku di rumah. Kelangsangan terhadap ibu bapa paling tidak dibenarkan, diikuti dengan kelangsangan terhadap kanak-kanak jiran dan akhirnya sesama adik beradik.

Dalam menghadapi tingklaku langsung, hanya 11 orang ibu (26.2 peratus) menggunakan hukuman tegas. Anak-anak lelaki dan perempuan dilayan dengan sama. Keputusan yang sama juga diperolehi oleh Jain (1970) di beberapa ladang di Negeri Sembilan.

Dalam dimensi kelangsangan ini, satu hipotesis telah diuji. Nilai korelasi yang diperolehi adalah lebih kecil daripada nilai korelasi jadual ($r = 0.23$, $k > 0.05$). Oleh itu tidak terdapat hubungan yang signifikan antara ketegasan latihan tandas dengan tingklaku langsung di rumah. Ini bermakna hipotesis nul yang dibina boleh diterima. Keputusan kajian ini bertentangan dengan kajian Sears (1957) yang telah melihat perseikatan antara latihan tandas dengan tingklaku langsung, dan mendapati hubungan yang positif walaupun lemah antara kedua-dua pembolehubah ini.

PERGANTUNGAN

Pergantungan didefinisikan sebagai sebarang aktiviti yang menunjukkan bahawa seseorang itu mendapat kepuasan daripada orang lain (Hartup, dlm. Craig 1979). Pergantungan dan sangkutan ialah dua istilah yang digunakan saling berganti. Terdapat dua bentuk sangkutan yang boleh diperhatikan di kalangan kanak-kanak. Pertama ialah pergantungan emosional yang melibatkan wujudnya kasih sayang, pengiktirafan dan kedekatan dengan orang lain.

Sangkutan kedua melibatkan wujudnya perhatian dan bantuan daripada orang lain, yang juga dipanggil sangkutan instrumental (Heathers, dlm. Medinnus & Johnson 1976).

Dengan peredaran masa, kanak-kanak pada amnya mengalihkan objek sangkutanannya daripada ibu bapa kepada rakan sebaya. Lebih tua seseorang kanak-kanak itu, lebih banyak berlakunya hubungan berbentuk lisan daripada hubungan yang memerlukan kedampingan dengan ibu (Craig & Garney 1972).

Dalam kajian ini seramai 32 orang (76.2 peratus) ibu membenarkan tingkahlaku pergantungan anak-anak dalam darjah yang berbeza. Walau bagaimanapun majoriti tidak menghadapi masalah anak-anak mengekori mereka di rumah. Di samping itu, mereka juga tidak menghadapi sebarang masalah meninggalkan anak-anak apabila mereka keluar. Keadaan ini wujud mungkin kerana mereka telah agak besar. Tambahan pula ramai yang bekerja sepenuh masa dan meninggalkan anak-anak di bawah jagaan orang lain.

Respons ibu-ibu terhadap tangisan anak-anak berbeza antara ibu-ibu. Bagi 28 orang ibu (66.7 peratus), respons mereka terhadap tangisan anak-anak bergantung kepada apa yang mengganggu anak-anak seperti sakit, lapar dan sebagainya. Sebanyak 10 orang (23.8 peratus) agak responsif manakala 9.5 peratus bergerak balas dengan serta merta. Tiada seorangpun yang tidak menghiraukan langsung tangisan anak-anak.

Secara amnya keputusan kajian menunjukkan ibu-ibu kurang menghadapi masalah pergantungan anak-anak. Juga tidak terdapat perbezaan yang signifikan dalam pergantungan antara kanak-kanak yang mempunyai ibu bekerja dengan kanak-kanak yang mempunyai ibu yang tidak bekerja ($t = 1.31$; $k > 0.05$). Ini selaras dengan penemuan Hoffman (1974) dan Ainsworth (1973). Dalam kajian ini, walaupun ibu-ibu sibuk bekerja dan mempunyai masa yang sedikit bersama anak-anak, masa ini digunakan dengan sebaik mungkin untuk mempereratkan kasih sayang.

Perseikatan antara ketegasan menceraikan susu dengan tingkahlaku pergantungan juga telah dilihat. Keputusan membuktikan terdapat hubungan yang signifikan antara ketegasan menceraikan susu dengan tingkahlaku pergantungan ($r = 0.41$; $k < 0.05$). Dengan ini hipotesis nul ditolak. Hasil yang sama juga telah diperolehi oleh Sears, Whiting dan Nawlis (1953). Walau bagaimanapun kajian Sears *et al.* (1957) tidak menyokong keputusan awalnya.

RUMUSAN HASIL KAJIAN

Berlandaskan kepada keputusan-keputusan di atas beberapa kesimpulan bolehlah dibuat mengenai amalan penjagaan kanak-

kanak di kalangan masyarakat India Luar Bandar.

Sebilangan besar ibu-ibu dalam kajian ini bekerja sepenuh masa di ladang tersebut sebagai buruh biasa. Faktor utama yang menyebabkan mereka bekerja ialah untuk menambahkan pendapatan keluarga. Satu perkara yang agak menarik yang diperhatikan di kalangan ibu-ibu ini ialah mereka lebih berminat untuk terus bekerja daripada menjalankan peranan sebagai seorang suri rumahtangga.

Ibu-ibu yang bekerja di ladang ini menggunakan beberapa alternatif bagi penjagaan anak-anak mereka semasa mereka keluar bekerja. Salah satu cara yang penting ialah dengan menghantar anak-anak ke taman jagaan harian yang terletak berhampiran dengan tempat kediaman mereka. Taman jagaan di ladang ini diperhatikan hanya memenuhi fungsi menjaga (*custodial function*) anak-anak semasa ibu-ibu keluar bekerja.

Keputusan kajian menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang nyata dalam amalan penjagaan kanak-kanak antara ibu-ibu yang bekerja dengan ibu-ibu yang tidak bekerja. Sepanjang kajian dijalankan, daripada temubual dan pemerhatian, ibu-ibu didapati tidak berbeza dalam pemberian kasih sayang kepada anak-anak. Mereka tetap mempunyai cita-cita dan harapan tinggi untuk masa depan anak-anak mereka.

Dalam amalan makanan umpamanya, trend di kalangan ibu-ibu di Ladang Sungai Gedung agak meragukan kerana ramai ibu memberhentikan pemberian susu ibu dengan cepat. Berbagi-bagai alasan diberikan untuk mempertahankan perbuatan ini. Antaranya termasuklah kesibukan ibu bekerja di luar rumah, di samping terpaksa menguruskan hal-hal rumahtangga selepas pulang dari bekerja di ladang. Trend ini semakin berleluasa di kalangan ibu-ibu muda dewasa ini, baik di bandar ataupun di luar bandar (Chen 1983). Turut terjejas dalam hal ini ialah makanan yang diberikan pada kanak-kanak. Makanan yang diberi bukan merupakan makanan yang seimbang.

Dalam dimensi latihan tandas, didapati kanak-kanak di ladang ini cepat belajar mengawal fungsi organ-organ pembuangan najis mereka. Ini bukanlah kerana latihan yang diberikan oleh ibu tetapi lebih disebabkan oleh faktor-faktor kematangan kanak-kanak atau melalui peniruan daripada adik beradik yang lebih tua.

Dalam aspek kelangsangan, kanak-kanak harus mematuhi larangan-larangan yang tertentu. Pola ini agak nyata di kalangan ibu-ibu yang menjadi subjek kajian. Sebarang keengkarannya ditunjukkan oleh kanak-kanak didisplinkan. Ibu-ibu didapati mementingkan keputusan serta merta di mana dendaan tegas dapat memberhentikan tingkahlaku yang tidak diingini dengan segera.

Sebarang dendaan fizikal tidak diberi penjelasan pada kanak-kanak.

Ibu-ibu tidak membenarkan tabiat pergantungan di kalangan anak-anak mereka. Maka tidak hairanlah jika didapati kanak-kanak cepat berdikari. Selain daripada sikap negatif mereka terhadap pergantungan yang ditunjukkan oleh kanak-kanak, ramai ibu-ibu keluar bekerja dan tidak mempunyai banyak masa untuk dihabiskan bersama anak-anak mereka. Faktor-faktor ini mempercepatkan lagi proses berdikari di kalangan kanak-kanak ini.

PENUTUP

Kajian ini merupakan satu percubaan untuk melihat amalan penjagaan kanak-kanak di kalangan sebuah masyarakat India di luar bandar. Dimensi-dimensi yang digunakan untuk melihat amalan-amalan ini tidaklah menyeluruh kerana hanya empat dimensi digunakan. Ini berpunca daripada faktor masa dan sumber yang terhad. Banyak lagi dimensi yang boleh dilihat seperti kejantinaan, jangkaan-jangkaan ibubapa, permainan kanak-kanak dan lain-lain lagi. Pengkaji hanya dapat mengkaji empat dimensi yang penting.

Kajian yang dijalankan melibatkan ibu-ibu berbangsa India yang berbahasa Tamil. Kajian terpaksa dijalankan dengan menggunakan bahasa Tamil. Oleh kerana taraf pendidikannya terlalu rendah, soalselidik yang disediakan tidak dapat diedarkan pada subjek-subjek. Temuramah, pemerhatian dan perbualan adalah kaedah yang digunakan dalam kajian. Beberapa item yang digunakan dalam kajian ini memerlukan jawapan pada amalan-amalan yang telah dijalankan oleh ibu-ibu tiga atau empat tahun dahulu. Kesignifikanan jawapan mereka ini boleh dipertikaikan.

Satu limitasi dalam kajian ini ialah tidak adanya satu alat ujian yang baru di Malaysia untuk mengukur amalan penjagaan kanak-kanak. Usaha perlu diasaskan untuk membentuk satu alat ujian yang baru yang boleh dibuktikan validiti dan reliabilitinya dalam penggunaan di negara kita ini.

Alat ukuran ini seboleh-bolehnya merangkumi kesemua atau seberapa banyak dimensi dalam amalan penjagaan kanak-kanak. Dengan wujudnya alat ukuran baru ini, kajian berbentuk silang-budaya bersabit dengan amalan penjagaan kanak-kanak di Malaysia akan lebih mudah dijalankan. Dengan melakukan kajian seperti ini persamaan-persamaan dan perbezaan-perbezaan dalam amalan penjagaan kanak-kanak di Malaysia dapat dihasilkan. Secara tidak langsung, titik-titik persamaan ini boleh dijadikan sebagai asas memupuk perpaduan di kalangan berbagai-bagai lapisan rakyat yang hidup di Malaysia.

Satu aspek yang boleh dijalankan berkaitan dengan amalan penjagaan kanak-kanak ialah melihat kesan atau pengaruh amalan penjagaan awal kanak-kanak ini ke atas perkembangan fizikal, sosial, personaliti dan mental seseorang kanak-kanak. Andainya terdapat kesan yang besar, langkah-langkah bolehlah diambil oleh pihak-pihak tertentu dalam memperkenalkan amalan-amalan penjagaan yang lebih baik.

BIBLIOGRAFI

- Abu Hasan Othman. 1970. Sosialisasi dan Pengasuhan Kanak-kanak di Sebuah Komuniti Melayu Kampung Selemak, Negeri Sembilan. *Majalah Psikologi*, 3, 83-97.
- Ainsworth, M.D. 1973. The Development of Infant-Mother Attachment. *Child Development*, 44, 929-949.
- Ausubel, D. 1958. *Theory and Problems of Child Development*. New York: Grune & Stratton.
- Bandura, A. dan R. Walters, 1957. *Social Learning Theory*. Prentice-Hall Englewood Cliffs: New Jersey.
- Bronfenbrenner, H. 1970. *Human Development: A Multi-Disciplinary Approach to the Psychology of Individual Growth*. MacMillan Co.: New York.
- Butz, W.W. 1981. Improving Infant Nutrition, Health and Survival Policy and Programme Implications from the Malaysian Family Survey. The Rand Paper Series. The Rand Corporation: California.
- Caudill, W., dan H. Wernstein, 1976. *Maternal Behaviour and Infant Behaviour in Japan and America*. Appleton Century Croft: New York.
- Chen, S.T. 1978. Feeding Practice in Malaysia. *Medical Journal of Malaysia*, 33, 120.
- Chen, S.T. 1983. Residential Nurseries in Urban Malaysia – A New Low in Child Care. *Medical Journal of Malaysia*, 38, 240.
- Craig, G. J. 1979. *Child Development*. Prentice-Hall New Jersey: Englewood Cliffs.
- Craig, G.J., dan L. Garney, 1972. A Factor Analysis of some Attention Seeking Behaviours of Young Children. *Child Development*, 27, 17-36.
- Gussler, J.D., dan L.H. Brensmeister, 1980. A Biocultural Explanation of the "insufficient milk syndrome." *Medical Anthropology*, 4, 145-147.
- Hoffman, L.W. 1974. Effects of Maternal Employment on the Child. *Developmental Psychology*, 10, 204-228.
- Jain. R.K. 1970. *South Indians on the Plantation Frontier in Malaysia*. University of Malaya Press: Kuala Lumpur.
- Laporan Kementerian Buruh dan Tenaga Kerja Malaysia, 1980-1983.
- Marimuthu, T. 1973. Child-Rearing Practices and Their Implications for Child Development – Cultural Differences Among Indians. *Seminar Pendidikan Kanak-kanak Peringkat Awal*. Kuala Lumpur.
- Lunde, D.T. 1980. *The New Generation: A Book on Psychology*. John Wiley & Sons Inc: New York.
- Nyce, R. 1973. *Chinese New Villages in Malaya: A Community Study*. Toppan Printing Co: Singapore.

- Raphael, D. 1970. *Breastfeeding and Food Policy in a Hungry World*. Academic Press: New York.
- Sears, R.R. 1957. *Patterns of Child-Rearing*. New York: Harper Row Publishers.
- Sears, R.R., Whiting, J.W.M., dan V. Nawlis, 1953. Relation to Fantasy, Aggression to Interpersonal Aggression. *American Pscychologist*, 21, 5-6.
- Seymour, M. 1972. Aspects of Child-Rearing among the Iban. *Jurnal Pendidikan*, 3, 93-106.
- Sommens, R.C. 1969. *Family Roles and Interaction*. Rand McNally Publishing Co: Chicago.
- Spock, M. 1957. Conceptions of Parenthood. *American Journal of Sociology*, 63, 193-203.
- Terry, S.G. 1979. *Children – Their Growth and Development*. McGraw Hill Book Co.: New York:
- Whiting, J.W., dan I.L. Child, 1953. *Child Training and Personality*. Yale University Press: New York.